

Vragen van Doarpsbelang Sumar voor het Iepen Podium dd. 20-11-2025 betr. de vernieuwde aanvraag voor de groengasinstallatie Sonac

Wordt nog iets ingekort om binnen de 5 minuten te blijven.

Doarpsbelang Sumar heeft kennis genomen van het Raadsvoorstel van B&W inzake de vernieuwde aanvraag van de Sonac voor de bouw van een groengasinstallatie en heeft hier enige vragen bij.

De vragen betreffen voornamelijk het voorstel van B&W zoals dat aan de Raad is voorgelegd.

Wij als Doarpsbelang nemen nog steeds geen standpunt in over de komst van een groengas installatie.

We zien het wel als onze taak om, als behartigers van de belangen van de Sumarders, de gang van zaken kritisch te volgen als het gaat om zaken waarbij het leefgenot en de veiligheid in Sumar aan de orde zijn. Helaas moeten we hierbij constateren dat onze achterdocht betreffende de gang van zaken inzake deze aanvraag is gevoed door de B&W en de FUMO, niet door Sonac zelf.

Zo zijn er nooit duidelijke antwoorden gekomen op de inhoudelijke vragen die wij in 2023 gesteld hebben hierover. Er zijn wel antwoorden gekomen van de FUMO, maar deze antwoorden waren niet allemaal adequaat en niet alle vragen zijn beantwoord. Zo gaan de antwoorden bijvoorbeeld over het feit dat de uitstoot beneden de limieten blijft. Maar dat was niet de vraag. De vraag was of er een toename in geuruitstoot te verwachten is. Deze vraag wordt overal consequent beantwoordt met de melding dat de uitstoot beneden de vergunde limieten blijft.

Ander voorbeeld hiervan (gezien de tijd zal ik de voorbeelden niet tijdens het Iepen Podium benoemen):

Onze vraag: “Als we het goed begrijpen wordt de aangevraagde installatie gezien als afvalstoffeninrichting. Heeft Sonac hier al een vergunning voor? “

Antwoord Fumo: “Omdat voor het verwerken van dierlijke bijproducten (zoals nu is vergund bij Sonac) een uitzondering is gemaakt in de regelgeving betreft Sonac nu geen afvalstoffeninrichting. Wanneer binnen de inrichting wordt vergist wordt dit in juridische zin wel als het verwerken van afval gezien. Ook wanneer geen ander afval wordt verwerkt (zoals aangegeven in bijlagen M10 van de vergunningaanvraag) moet het vergisten van dierlijke bijproducten worden beschouwd als het verwerken van afval.”

Geen antwoord op de vraag dus.

Ander voorbeeld:

Onze vraag: “Volgens het staatje in Paragraaf 3.5 stijgt het elektriciteitsverbruik stijgt 37.842 MWh in 2021 naar 43.000 . Dat is een forse toename. Gaat Sonac dit zelf opwekken, of wordt dit aan het elektriciteitsnet onttrokken? En in het laatste geval, kan het elektriciteitsnet dit aan, en wat is hiervan de consequentie voor bijv. het kunnen aanleggen van nieuwe aansluitingen voor andere bedrijven? “

Antwoord Fumo: “Sonac wekt op dit moment zelf geen elektriciteit op. De toenames van energie is een afspiegeling van de gehele inrichting (alle productielijnen).”

Ik interpreteer dit als het in politieke termen zeggen: “Ja, dit gaat aan het elektriciteitsnet onttrokken worden”.

N.a.v. het Raadsvoorstel van B&W dd.27-11-2025:

1) De datum van het raadsvoorstel is 28 Oktober. De stukken zijn 7 November openbaar gemaakt. Er zijn 26 bijlagen. Het is niet reëel om van de Raad te verwachten dat ze een omvangrijk dossier als deze binnen zo’n kort tijdsbestek kunnen beoordelen. Wij vragen de Raad om zich niet onder druk te laten zetten om nu een besluit te nemen.

2) Blz. 3, onder “Histoarje”. Citaat: “Met deze groengasinstallatie worden verschillende reststromen (...) gebruikt om groen gas te produceren dat beschikbaar komt voor de regio. “

Is dat zo? Wordt dat beschikbaar voor de regio? Welke regio? In de aanvraag van Sonac staat dat dit geleverd wordt aan het landelijke gasnet.

(Deze vraag is voor ons als Doarpsbelang Sumar relevant omdat wij een enquête hebben gehouden onder de Sumarders over de komst van een groengasinstallatie. Enkelen waren akkoord onder de voorwaarde dat dit gas voordelig beschikbaar komt voor ons.)

3) Blz 4, citaat: “Door de wijziging van de aanvraag is de bouw van de groengasinstallatie alleen strijdig met het ter plaatse geldende bestemmingsplan voor wat betreft de hoogte van de drie hoofdvergisters, de navergister en een aantal andere bijbehorende bouwwerken, geen gebouw zijnde (...). De gevraagde Ontwerp-VvGb heeft hier betrekking op. “

Als wij het goed begrijpen heeft de raad hiermee een legitiem mandaat om het afgeven van de VvGB te weigeren. Het lijkt ons dan ook dat het dreigement wat B&W op blz 11 meldt, inzake het verhalen van kosten van inkomstenderving, niet aan de orde is?

Hiermee verband hebbende, staat er in het bijgevoegde advies van RNMW Advocaten (bijlage 4):

“Op gemeentelijk niveau kan de stikstofproblematiek bij de toetsing aan een goede ruimtelijke ordening en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in aanmerking worden genomen.”

Dit wekt bij ons, als leken, de indruk dat de Raad niet alleen mag afwijzen op de hoogte van de vergisters, maar ook op grond van de stikstofproblematiek. Is dat correct?

4) Op blz. 10 wordt verwezen naar een geuronderzoek van Olfasense.

Citaat: “ In Olfasense (Geuronderzoek ten behoeve van uitbreiding van de inrichting met een Groen Gas installatie Ecoson Burgum, kenmerk: SONA23B8, november 2024, Olfasense B.V.) wordt aangetoond dat de geurbelasting door toevoeging van een groengasinstallatie niet zal leiden tot een toename van de geurbelasting ten opzichte van het huidige **vergunde recht**. Hiermee is aantoonbaar sprake van een 'neutraal projecteffect'.”

Wij zijn heel blij met een ‘neutraal projecteffect’. Maar wat de Sumarders echt willen weten, of de groengasinstallatie echt niet zullen leiden tot toename van de geurbelasting ten opzichte van de huidige situatie, ipv ten opzichte van het vergunde recht. Waarom geeft geen enkele instantie duidelijkheid hierover, en blijft het altijd maar gaan over het vergunde recht?

5) Op blz. 11 staat als argument dat de groengasinstallatie zorgt voor optimalisatie van het bedrijfsproces.

Citaat: “De reststromen van de huidige productieprocessen van Sonac worden nu naar de Sonac Burgum B.V. in Son (Noord-Brabant) gebracht. Met een groengasinstallatie bij Sonac Burgum hoeven

deze reststromen niet meer naar de locatie in Son te worden vervoerd en kunnen deze ter plaatse worden omgezet naar groen gas.”

Onze vraag: Dat is mooi, maar geeft Sonac dan ook de garantie dat er geen vervoersbewegingen bij komen? Bijvoorbeeld omdat de vergisters bijgevoerd moeten worden met producten die geen restproduct van hun andere productielijnen in Sumar zijn?

6) Op blz 11 zet B&W de Raad ons inziens behoorlijk onder druk met de volgende tekst (citaat):

“Als de raad (nogmaals) weigert een Ontwerp-Vvgb af te geven leidt dit tot een voorgenomen weigering van de door Sonac Burgum B.V. aangevraagde omgevingsvergunning fase 1.

Sonac heeft laten weten dat zij in dat geval een zienswijze zal indienen en een (gerechtelijke) procedure zal beginnen tegen dit bewuste besluit. Dat kan volgens het college vergaande consequenties hebben. Op het moment dat de Raad van State in zijn uitspraak in het kader van deze procedure tot de conclusie komt dat de weigering onrechtmatig is, is hiermee een juridische grondslag gelegd voor het verhalen van schade in de vorm van bijvoorbeeld inkomstenderving, extra kosten etc.”

Hieronder staat, onder het kopje ‘Finansjes’: De kosten voor de procedure zullen via de legesverordening worden verhaald op de initiatiefnemer. Daarnaast wordt een planschadeovereenkomst afgesloten voor eventuele schadevergoedingen.

Onze vragen hierbij: Wie wordt hier gezien als initiatiefnemer?

En moet een gemeente zich dan maar laten intimideren door een groot Amerikaans bedrijf om de gezondheid en veiligheid van eigen burgers van ondergeschikt belang te maken aan de belangen van zo’n bedrijf?

Wij hebben geen expertise over deze materie in huis, maar hebben hier wel serieuze zorgen over. Dit zou er wel voor pleiten om in de toekomst dit gevaar mee te nemen in besluitvorming over bijvoorbeeld het al dan niet aanbesteden van zaken die ook door de gemeente zelf uitgevoerd kunnen worden (afvalverwerking bijvoorbeeld).